

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PART KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 — " —
Negyedévre 2 — " —
Egy hónapra 1 — " —
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: KOHÁNYI GYULA.
Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.

Hirdetési díj:

Nagy hasábes petit sorost 5 kr. Nagyobb tárgyalású a többször
nyeltesek alkú szerint jutányos aran vetelnek fel. Bélyeg-díj min
den külön bejelöléssel 30 kr.

Nemzeti ünnep.

Debreczen, febr. 28.

(K) Csina dratt», szól a dob és a réztányér, jer vén Európa, bámuld a magyar komédiát! Ugyanazon a napon, amelyen az igazságügyminiszter kijelenti, hogy az 1848. XVIII. törvényczikkben, melynek legelső mondata az, hogy az előzetes vizsgálatot örökre eltörli, benne van a cenzúra, — előáll a miniszterelnök és benyújt egy törvényjavaslatot, amely szerint «a nemzet kegyelettel és hálás érzelemmel emlékezik meg az 1848-ik évi azon törvényalkotásokról, melyekkel . . . a sajtószabadság, a jog-egyenlőség, s általában a politikai és polgári szabadság megasztos elvei érvényre jutottak» s ugyanakkor a napon a belügyminiszter rendeletéből Budapesten a békes polgárokat erőszakkal belefénképezik a betörők albumába. — Hát nem komédia ez?!

Lehet azt a nemzetet, lehet azt a törvényhozást, lehet azt a kormányt komolyan venni, amely ilyen tesz, eltúr, sőt szentesít?!

De, ám jerünk tovább! A magyar nemzet apraja nagyja, lélekben és élőszóval egyaránt mindazoknak a nagy alkotásoknak az emlékét, amelyekről a törvényjavaslat szól, mint valódi megteremtésük napján, márczius 15-ikén ünnepli s ünnepli velük együtt azoknak

a dicső férfiaknak és ifjaknak az emlékét, akik ezt megteremtették s azóta ki a harcmezőn, ki az örültek házában, ki a száműzetésben, ki a vérpadon vagy az akasztófan, de valamennyien a magyar haza dicsőségére kiszenvetnek, s a törvényjavaslat mindezekről egy szót sem szól, hanem kikaparja a levéltárból április 11-ikét, a törvények szentesítésének véletlen időpontját és azt nemzeti ünnepé nyilvánítja. — Hát nem komédia, még pedig vásári komédia ez?

Ugyan kérdezzük meg a francziákat, vajjon melyik az ő nemzeti ünnepük: július 14-ike ez, amely szabadá tette a politikai foglyokat, lerombolván a Bastillet vagy az a nap, amelyen XVI. Lajos király kénytelen-kelletlen elfogadta az alkotmányozó nemzeti gyűlésnek határozatait?

Ugyan kérdezzük meg a németeket, vajjon melyik az ő nemzeti ünnepük: szeptember 2-ika-e, tönkretették a francia hadsereget, avagy szeptember 18-ika, mikor Versaillesben kimondták a német egységet és Vilmos porosz királyt örökös német császárrá kikiáltották?!

De nézzünk bárhová, fogunk-e még több ilyen hallatlan baklövésre találni? Szinte azt gondolná az ember, hogy három napot elaludt a kormány és farsangi mulatságát szombaton végezte el csak, meg vetvén az alapját

egy örökidőre szóló áprilisi tréfának.

Csak az az egy riaszt fel tréfára hajló ábrándozásunkból, hogy ezt Bánffy Dezső, az ő óriás többségével törvénykönyvbe fogja iktatni, minden községben és minden törvényhatóság gyűlésén ki fogja hirdettetni, sőt talán még az ezredévi törvényekkel lehetne megteremteni! Hiu törekvés! Hát nem tanult még ez a kormány?

István király napját beiktatták mint nemzeti ünnepet: volt-e valami hatása, nem megtörte-e a nemzeti felekezetek érzékenységét? Avagy elfelejtette a kormány elődjének azt a rendeletét, amely június 8-ikát a 25 éves koronázási jubileum emlékére iskolai ünnepé akarta tenni . . . menjen is az el az iskolákba, nézze meg és látni fogja, milyen komkus hatása az az ünneplés, mert rendelve van!

S most majd elrendelik április 11-ikét örök időkre nemzeti ünnepnek, sőt talán mai szokás szerint kiadják azt a rendeletet is, hogy a közigazgatási hatóságok tiltsák be a márczius 15-iki ünnepélyeket, hogy valamiképen a lelkesedésbeli különbség észrevehető ne legyen. Csak az a gondolat vigasztal ebben a szomorú komédiában, hogy ime ha az örök re szó a sajtótörvényben is csak 49 esztendeig élt, ott sem fog tovább élni 49 napnál.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története.

A „Debreczen” eredeti tárczája.

Mikor Gracza György 1894 december 1-én ennek a megírásához fogott, rövidesen azt a czél tüzte maga elé, hogy az egész nagy anyagot két kötetben dolgozza fel. Az első kötetben foglalkozand a szabadságharc indító okaival, a második kötetben elmondandja a negrázóan fenséges szép drama lefolyását. Amde ember tervez és a — történetíró vegez! Minél jobban behatólt munkája anyagába, annál inkább meg kellett győződnie arról, hogy a magyar szabadságharc történetében tulajdonképen az emberiség szabadságharczoak történetét tárgyalja s ha csak fölületes és darabos nem akar lenni, művét két kötetben lehetetlen beszorítania!

Igy történt meg aztán a hazai történetírás öröme az az eset, hogy a két kötetre tervezett munkából öt vaskos kötet lett, öt olyan vaskos kötet, a melyeknek mindegyike felér egy egy bibliával, nemcsak terjedelmre, de értékre nézve is, még pedig azon nagyon súlyos okánál fogva, mert megtanít bennünket a hazaszeretre, a fajunk iránti testvériességre, nemzetünk történetére, esufundárok viszálkodásunk megulálására,

az idegen faj és uralkodó elem gyűlöletére, s mindenkefelett önerőnk kifejtésére és szabadságszeretetünk megbecsülésére.

De hát szükséges-e, kerdjük, mindezeket a szívhez és észhez szóló dolgokat könyvekbe foglalni a magyar nép számára?

Szükséges, feltétlenül szükséges! Megokoljuk, miért!

Abban a rohamos, szinte hihetetlen magasságot elért fejlődésben, melyre 1848 óta jutottunk, nagyon sok a téves a rossz a gonosz. A közérkölesök meglazultak, a hazaszeretet megozókkent. Népünket csakis az ilyen újabbkori bibliák, mint a Gracza könyvei képesek a helyes utra visszatéríteni.

Tekintsük csak meg közelebbről ezeket a könyveket!

Már az első kötetben a történeti események hű és tiszta képe mellett ott találjuk az európai forradalmak történetét is. Latjuk, hogy a mi szabadságharczunk ugyszólván hegyescsuca lesz az eseményeknek.

Az ország, mely eddig gyalázatos rab-szolgaságban snylódott, egyes lelkes hazafiak felszólítására megrázza szétépti lánczait és odaáll az emberjogért küzdő nemzetek sorába Petőfi „Nemzeti dalá”-nak gyujtó hatása alatt kardot köszörülve riadja, hogy: »A magyarok istenere esküszünk, esküszünk hogy rabok tovább nem leszünk.«

S mit tesz a kamarilla - A szép szóra, a könyörgésre azzal felel, hogy a magyar

rebbilis. lázadó, el kell venni meglevő jogait is. Draga véren szerzett ősi földjén osztozozanak meg az engedelmes császárimádó horvátok, szászok szerbek oláhok tótok.

Kossuth lángszelleme emberfeletti szervezőképessége kellett ahhoz, hogy előbb a kamarillával, aztán az országos zendülésekkel megbirkózzunk.

S ez a világörténelemben is a legelső név, már az első kötet első lapjain megkezdí, s mind az öt kötetben át lankadhatatlan erővel folytatja fényes szereplését. Az ő intező keze látszik meg minden eseményen az ő óriási nagylelke ragyogja be a nemzet minden mozdulatát, minden egyes tettét akkent, mint a magához ölelt földgolyókat a soha le nem nyugvó nap.

A talpra állott nemzet aztán megmutatja ősi hazaszeretét. Csodás aldozatkészséggel viszi a haza oltárára vagyonát, életét. Az ara odaadja jegygyűrűjét, az özvegy utolsó falatját az iparos utolsó garasát, a hivatalnok, a földesur ékszerait, a nemes és főnemes aranyát, drágaságait, csakhogy jöjjön el a szabadság, egyenlőség, testvériség országa, legyen független, önálló a nemzet s rendelkezék önálló bankkal s vámterülettel.

Kit ne lelkesítne, kit ne tanítana hazaszeretetre, önmegtadázásra az ilyen történetek olvasása?

A nagy mű második kötete a szerbek, horvátok, tótok és oláhok garázdalkodásaival: embertelenségeivel foglalkozik. Olyan esemé-

Törvényjavaslat az 1848-iki törvények megalkotásának megünneplésére.

1. §. A nemzet kegyelettel és hálás érzéssel emlékezzen meg az ország történetében korszakot képező az 1848-iki évi azon törvényhozási alkotásról, melyekkel az alkotmányos jogok a nemzet minden osztályára kiterjesztettek, a képviselői alapon nyugvó felelős kormány rendszer behozott, a közteherviselés általánosított, a földbirtok felszabadított, a sajtószabadság, a jogegyenlőség általában a politikai és polgári szabadság magasztos elvei érvényre jutottak, ezen alapvető törvények megalkotásának felszázados évfordulója a kalmával a törvényhozás april hava 11-ik napját, mint azt a napot, amelyen dicső emlékeztető V. Ferdinánd király az 1848-ik évi korszakaitörvényeket szentesítette, mindeu időkre a nemzet ünneppé nyilvánítja.

2. §. E törvény 1898 évi april 11-ik napján lép életbe s végrehajtásával a miniszterium bizatik meg.

Budapest, 1898 febr. 26,

Beadja :

B. Bánffy.

Indokolás.

Az 1848-ik évi törvények megalkotása emlékének ünnepléséről szóló törvényjavaslatához.

A nemzet közóhajtásának, mely több ízben már a képviselőház kebelében is kifejezésre jutott, felel meg a kormány, midőn az 1848. évi törvényhozási alkotások felszázados évfordulójának megünneplése iránt az országgyűlésnek előterjesztést tesz.

A kormány a legmegfelelőbbnek, de az 1848. évi törvényhozási alkotásoknak korszakot képező, maradandó becsléssel fogva legméltoőbbnak is azt tartja, ha az 1848-ik évi törvényhozási alkotások hivatalos ünneplése akként történik, hogy azoknak emlékeztetése az a nap, a melyen ezen alkotások a királyi szentesítéssel befejezést nyertek mindenkorra nemzeti ünneppé nyilvánítottak.

Ezt célozza az előterjesztett törvényjavaslat, melyben az 1848. évi törvényhozási alkotások megfelelő méltatása után elrendel-
tetik, hogy april hava 11-ik napján, mint az

nyek tanúvá tesz bennünket ez a könyv, a melyeknek olvasására fellázad minden csepp vérünk és azt mondjuk a szerzővel, hogy a szerbek és oláhok egész magyar családokat egész magyar falvakat az utolsó csecsszópo gyermekig kiirtsanak, védtelen szűzeket megbecstelenítsenek, embereket elevenen megnyzanak, megsüssenek, elassanak, kettefűrészeljenek.

Nagy taulság ránk nézve a harmadik kötet is. Megtudjuk belőle, hogy a többi európai népek küzdelmein és veszkialtasaink közepett mennyire maunkra hagytak bennünket mar akkor is! Az osztrák hatalmi összekötetéseknel fogva csak csodalataikat, legfőjebb részvétüket fejezték ki. De megtudjuk belőle azt is, hogy bár minden armány szövetségzett is ellenünk, öserényünk, a mesés magyar vitézség a porba tiporta hitvány ellenségeinket s már-már győzedelmeskedik is rajtuk, ha császári alkuvásra az orosz beavatkozás meg nem történik.

Legendába illők azok a győzelmes csaták, melyek úgy ebben, mint a negyedik kötetben leírják és pedig nem tulzó, nem kisebitő, de történeti hűséggel. De a könyv valóságos hősköltevény! Minden sorából a magyar dicsőség napja sugárzik. Megjelenik egész nagyságában Bem diadalmas alakja s a diadalmittas magyar seregeket győzelemről győzelemre vezeti.

Fegyvert ragad az egész ország. Oda állanak a 12—15 éves gyermekek, a gyöngénők is harcolni sorainkba. A kapak, kaszak és kardokká alakulnak s a templomok harangjai bosszút libegve formálódnak át ágyutörökké. A falragaszokká vált hadi jelentések

a nap, melyen dicső emlékeztető V. Ferdinánd király Ő felsége az 1848 törvényeket szentesítette, ezental minden évben nemzeti ünneppenként megünnepeleendő.

A jelen évben az 1848-iki évi törvények szentesítése évfordulójának megünnepeése különösebben még az által is történnek, hogy addig az országgyűlés mindkét házában letargyaltatvan és legfelsőbbben szentesítetven az előterjesztett törvényjavaslat a megtörtént legfelsőbb szentesítéséről és a szentesített törvények kihirdetéséről szóló értesítés april hó 11 napján a két háznak e ezélra ünnepeleyesebb módon tartandó együttes ülésben jelentetnek be, s az országgyűlés ugyan-ezen együttes ülésben Ő felségéhez az apostoli királyhoz intézendő hódoló feliratot határozna el, a melyet a két ház testületileg azonnal Ő felségének át is nyujtana.

Abban a reményben, hogy az országgyűlés az 1848 évi törvényhozási alkotások emléke ünneplésének ezen módját helyeselni méltóztatik -- bátor vagyok a benyujtott törvényjavaslat elfogadását tisztelettel kérem.

Budapest, 1898, február hó huszonhatodikán.

Beadja :

B. Bánffy.

A tiltott gyümölcs,

Irta : **Gondy Károly.**

Mokány Berci rég kisütötte, hogy a paradicsomban nem az alma volt a tiltott gyümölcs és Ádám (ad-am) de még Éva is tiszta magyar volt, mert ahol Évák (megfordítva : kávé) egybegyűlnek, a kávé tüstént ott terem. Így tehát tisztán áll, hogy az egész világ, még a zöli szaszokat sem kivéve, magyar eredetű.

Ugyanabból a régi egyiptomi könyvből meg azt is kiböngészte, hogy az első tilalom a t o l t o t t k a p o s z t a ellen irányult. Ez volt a magyar világ veszte, mert a magyar vér a jó töltőre ellenállhatatlanul lüktet.

Volt e könyvben még olyan hieroglif forma is, mint a régi görög u (egy fej két szárval) miből a aulást kiolvasta, miután az akkori menükben is az ökör szerepelt. Egy szóval a tiltott jószág minden esetre húsfele volt.

mindennap újabb és újabb diadalm hirdetnek. Damjanich, Guyon, Klapka, Mészáros meg egy sereg hadvezér ellenállhatatlanul üzi az ellensége'.

A nemzetgyűlés tiltakozik az új uralkodó trónralépése ellen. Kossuth a nemzet nevében kihirdeti a Habsburg-Lothringeni ház trónfosztását. A diadalmak nagyszerű sorozatát betetezi Budavár visszavétele. A garázda nemzetiségek mind-mind le vannak győzve. Mar-már azon a ponton vagyunk, hogy megnyerjük, a miért küzdöttünk, szabadságharcunk egész fenségében bontakozik ki, midőn Görgei örökös vitézsége méltó befejezéseket rank csap a legsötétebb veszedelem, az egyesült orosz-osztrák haderő.

Hogy az orosz betörés után mi történt, azt már nemcsak minden magyar ember fájtalja, de ismeri az egész világ. Két földrészt szövetségzett arra, hogy a szakságharcnak azt a fényes dicsőségcsarnokát, melyet a magyar nemzet két esztendő alatt a saját testéből és véréből épített, Görgei és mások segítségével szétrombolja, a nemzetet magát legyilkolja.

Ez a gyászos vég, Görgei huzavonája, vesztett csaták, Kossuth, Bem és a kormány menekülése van megírva az ötödik kötetben Hayauu a bresciai hiéna megkezdi hóhérmunkáját.

Felakasztatja, agyonlöveti, agyonbotoztatja, börtönbe hurcoltatja legjobbjainkat. Szinte kéjlel a magukat kegyelemre megadot vitézek meszarlásában mindaddig, míg kegyetlenkedéseibe a külföldi udvarok bele nem szólanak.

Kár, hogy az Ádám név úgy kiment a divatból és csak a silány kosztümje maradt vissza, ha mindjárt elvéve még jó karban is találkozok, mint pl. most legközelebb az Ördög mátkájában Komjathy igen jó torozkai Ádám volt.

A jó becsiek régtől magyar ökörből készitik a Kolásch fleisch-t és azt hiszik, hogy vele magyarokat pusztítanak, pedig nagyon csalódnak, mert majd egyszer csak torkukon akad a velő csont és kénytelenek lesznek kvóta alakban azt elnyelni.

A legújabb asatások azonban határozottan azt konstatálják, hogy Éva Zola Nana-ját olvasta ; a regény olvasás idezte elő őri boldogtalanságot és a lángoló pallós a szerály felé intet!

Több mint bizonyos, hogy az olvasás, a »Nemzet« olvasása rontotta meg az első független emberpárt és az irástudás volt az erendendő bün kuforrása.

Ezt hiszi szentül és vallja máig is Perczel miniszter, ki oly jeles stratega a papiron, mint Mór a csutasikon volt. A szocialis járványt tisztán a sok olvasás nines-n ?! Kár, nagyon kár volt a mostani közkutatási vitáknál Bethlendynek nem e r é l y e s e b b e n fellépnie az általános iskola kötelezettség ellen.

Minek nekünk Ohaton az iskola, ha a mi becsületes pasztor népünk örökké a pusztaságok van kötte minden gondolata és a csillagokon kezdi és végzi magas tudományát. De még a kondás, ki soha betűt nem látott, hányszor teszi csuffa a fejszámolásban a matematikust ?!

A paraszt ugyan mi hasznát veszi az irásnak ; hát a kereszt már nem elég ?

Mily szép ugy-e, hogy most becsületesen tudja nevét a koma váltojának alapingálni és utanna csupa becsüleből megvalni vagyonától, eletető ?!

Es ki az oka, hogy a karmolás és silaizálásnál megállapodott a tudománya ? nem a kormány, ki nem gondoskodik kellőleg arról, hogy hasznos foglalkozással lekötthesse a szántóvető, de már nem arató üres idejét ? Hát a bogaras cultur állam magas nivóján a gazdálkodó csak amolyan borona, földi bolha fésű maradjon ?

A földnek nincsen becsé, mert a drága

Vértanúink hosszú sora fejezi be a felesleges szép drámát.

Az ötödik könyv megemlékezik meg röviden a kibékülésről és az emigrációról is. Elmonja a száműzöttek viét dolgait s a haza felszabadítása érdekében tett kísérleteit elősorolja a szabadságharcz hadi eseményeit, az osztrákokkal, a horvátokkal, a Hurbaniákkal, az oroszokkal, az oláhokkal, a szerbekkel vívott csatákat ; megemlíti beüredes nevmutatóban a nevezetesebb szereplőket, végül, pedig olyan »Általános tájékoztató«-val kedveskedik, melyből mindenki megtalálja mind azt az egész nagy munkában, a mit feljutott akar emlékeztetében.

Az »Általános tájékoztató« fölöslegessé teszi az öt nagy kötet lapozgatását, az egyes emberekről, helyekről, és cselekményekről olyan nyílt kepet ad, hogy a nagy műhöz nemcsak illő de kellő befejezés.

Már most azok után, a miket e derék munka ismertetéséhez elmondottunk, a teljes bevégzés és megjelenés alkalmából fűzzük bírátoi megjegyzésünket is.

Tudunkkal Gracziának szoban forzó munkája irodalmunkban az egyetlen addig, mely szabadságharcunkat történelmi hűséggel lépésről-lépésre követi, kimerítő részletességgel őszinte odaadással és tárgyilagossággal eseteli, különböző, többször idegen forrásokból vett ideze ekket megvíágosítja, s szerzői tudásának gazdag ismereteinek felhasználására serkenti. S mindehhez a történetirő éles megfigyelésével, ellögu atlanságival, öntudatos czeúra törével köt le bennünket. Ez a munka nehöl olyan, mint egy érdekesítő regény, máshöl meg fordu aiban, nyelvzetében, va-

anyaföldünket megbecstelenítette a magas kormány a még magasabb földadóval. Sem az alföld buzája, sem a belföld zabja már nem fizet és kenyér helyett mérget dohanyt kell termesztenünk, hogy éhségünket a pipaszáron csilapítsuk.

Hát csakugyan zabot hegyezünk? Inkább kivándorol a földtelen és földtelen nép egy új szebb hazába, Amerikába; míg az a szerencséje, hogy hitet nem veszítve még reménykedni tud. Hiába minden intézkedés a kivándorlás ellen. Erresszettek zsarnokok szabadon a madara, míg repülni tud és míg éhen nem döglök a kaitkában!

Az egységes nagy német nemzet mily hatalmas és nem egy népvándorlason mentette meg fajtát! Jelenleg is üzi a gyarmatoskodást, hadi hajókkal portyázik új határpartokat foglalandó túlnépesedése ellen. Ezt teszi a francia, ezt az angol is.

Hát a galicziai bevándorlók ellen nincsen orvosság? — Nincsen, mert az mind elfogarható kész választó polgár. Borzasztó, hogy ilyenekre támaszkodik a magyar kormány!

Nem okosabb volna a beaszülötteket a választásra képesíteni, mint az ily idegen metélyt a hon testébe oltani? Hát az egyenjogúság dicső eszméjét ily tiszteltben részesítik?!... A magyar zsidóság tekintélyt ezek asák alá. Nincsen rájuk semmi szükség; csak drágitják a kenyert és főképp a bolthelyiségeket, egyáltalán a piacot.

Nálunk a honosság és nemzetiség nincsen már oly becsben, mint Franciaországban, hol nemzeti (nationál) és idegen (etranger) felsőbb iskolákat különböztetnek és a világért idegen be nem juthat a nemzetibe. Daczára az örintezkedésnek, akadnak árulót a hadseregbe még mindig befogadják az idegen tehetségeket és tükrik az attachékat am. egyáltalán minden nemzetre veszedelmes. Természetesen mindenütt kapnak a jeles tehetségeket, de éppen e számból betolakodók hozzák a bajt az országra. Csak nem kell ekatársabb pelda, mint Bismarck, ki hosszabb ideig a francia diplomáciai körben forgott és e révén szerezte meg később hercegséget.

A magyarnak meg van írva, hogy: „itt élne, ha tudna”, tehát készülni meghalni, ha élni nem tud. Az öngyilkosságra vetemedik,

lóban költői szárnyalásu, világos, érdekes és élénk.

Meg fogja érteni és meg fogja becsülni minden magyar ember.

A ki Kossuth, V. Ferdinánd, Klapka, Guyon, Perczel, Dembinszki, Batthyány, Petöfi Jókai, Irányi Vasvári, Kmetty, Görgei vagy Szemere élet- és jellemrajzát, az egyes helyek és események leírását, a kibontakozást vagy bármely a történet keretébe vágó dolgot akar olvasni, vegye meg ezt a munkát.

A dicső emlékeztető 1848-nak az idén ünnepeljük meg ötvenedik évfordulóját. Ehhez az ünnepéhez méltóbb hozzájárulást nem képzelhetünk, mintha csodás elődeinkről azt a szépséges szentírást olvasgatjuk nezegetjük okmányokat és azt a körülbelül ezer képet, mely róluk és tetteikről beszél szívhez szólóan, ékes hangon.

Még az is érdekesebbé teszi e könyveket, hogy a bécsi császári udvari ereklyegyűjteménytár atengedte részükre, a magyar szabadságharcból eredő képgyűjteményét. Ezek a képek olykor könnyen érthető célszavakkal rajzolják.

A rendkívül díszes, Zala budai honvédszobrának domborművel ellátott diszkötési táblákat dúsan aranyoztatta a kiadó Wodianer F. és fiai (Lampel Róbert) cég. Egy-egy kötet ára 5 forint, diszkötésben 7 forint. Összesen tehát 25 vagy 35 forintért olyan emlékművet szerezhet a magyar közönség, melyet öreg és fiatal férfi és nő egyforma szeretettel, lelkességgel olvashat s bátran odaállíthat szalonasztalára ékeségei közé.

Dura Máté

midőn most a testvérharcra készül, még tisztességes temetésre sem számít a nemzet. Egymást kell ölnünk, ha senki ellenünk, sem mellettünk; mint az éhségtől gyötört és elszigetelt hajóslegénység egymás husára sorsolnak.

Eddigéle még nem olyan nagy a baj, ahogy azt a Kriegerházi látja, mert csak az éhség a lázító: hiába koboztok, inkább adjatok. Ha annyi millió a plus, miért nem lökitek vissza a szegény népnek?! Hát illik most a pluszal kérkedni, midőn zárjel alatt a fel milliárd bevétel égbe kiált; és még a mult hóban 23 milliót e mellé kért a drága kormány?!...

Eh e s a nép; ezt nem akarja a kormány megérteni. Kerülgeti a segélyadást, mint macska a forró kását, pedig okosabb volna ugy melegeben odanyújtani a kész kását, míg a forróból forradalom nem válik.

A mi főispánunk ha mindjárt kegyetlen politikus, de legalább van annyi kegyeletes szíve, hogy népkönyháról gondoskodott a hajduk székhelyén. Hát a többi főispán még most sem ocsudott fel téli almából?

Fő- és fiók ügyészek ne a posta fiókjaiban kutassatok, sem a szállókban alkalmatlankodjatok, hanem ott ahol felesleges garas hever a kasszában.

Koboznak... mit koboznak? Hiszen nincs s oly egész független lapunk, mely politikai és társadalmi helyzetünket fenytörés és grimasz nélkül tükröztetné vissza. Többnyire párti vagy felekezeti szempontból indulnak ki vezércikkjei, melyek aztán éppen a művelt osztályt rémitgetik és felrevezetik.

Lehet-e a világon a sajtó jobban a kormány kezeiben mint mi nálunk? Mily borzasztó összegeket pazarol azok megvesztegetésére; részben azok megvásárlására: részben azok subvencionálására.

A szegény földhöz tapadt néptől ne féljünk, mint az egeret egy darabka szalonával megfoghatod, gyenge, erőtlen a Népszava; de reszkessetek a Wertheimsek hadától, kik a buzát dupla árban adják és a munkást félárban dolgoztatják, a licitációban megfedkeznek a szegény pór népről, nem gondolnak arra, hogy már holnap ők is póru járhatnak.

A sajtó annál több aljat ad minél tovább csavarják és a seprű kelendőbb, ha a tiszta színort, melyet tölteni akarunk, orrunk előtt elhordják.

Az elkobozott lap mint a tiltott gyümölcs edesebb és a szerkesztők nem fognak kézni kitalálni a titkos terjesztés módját. Mily kerestet a titkos lap vagy irat bizonyítja a Dreyfus perében szerepelt borderó.

Végre sok nehéz küzdés közepette elérünk a 48-as alkotmány 50 éves fordulójához. E felszárad alatt száz évvel idősebbek lettünk. A függetlenség csak a balsorsban osztozott, baloldalon küzdött: a hazának nincsen jobbjá, fél kézzel hiába küzdött.

Az alkotmány egyik sarkalatos pontját, a sajtó szabadságát eddig kitartóan védjük. De a zászlónk utolsó vörös foszlánya halaványodni kezd... nem éljenezhetjük a nagy napon teli torokkal a diadalt, csak tetejük majd nagy pompával, mint Kossuth koporsóját. Es miért nem Márk. 15-én hanem Áprilisban? Igen, mert Kossuthot is ekkor temetjük az anyaföldbe... csak nem ünnepük azt a napot, midőn a király szavát szegte.

A híres hajduk vármegyéje most sem utolsó, elsőnek iratkozott a sajtó megalapítására. Hej! ha Illés, az utolsó kun kapitány szellemét ezutálna a főispán, vajjon mit mondana? — Az am... olyat még nem hallott nagy apám!

Talán már elég volt, nem irok tovább, nem akarok presszionálni, hiszen a magyar sajtóra nagyon illik a régi német lap czime: Neue freie (!) Presse.

Krieg haben wir, liebe Frau Presse!
Krieg führt den Hannen mit Gehässe.

Krieg haben wir! hogy is mondja azt rövidesen a bécsi német?
— Krieg hamner!

A tanári kör közgyűlése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen febr. 28.

Nagy érdeklődésre számot tartó javaslatot közlünk az alábbi sorokban, melyet ajánlunk t. olvasóink figyelmébe. A debreczeni tanári kör szombati gyűlésén hangzott el, ahol rögtön alapos megvitatásban részesült s ha nem is aratott teljes sikert, biztató jelekké indulhat utjára.

Az ülésről szóló részletes tudósításunk a következő:

Az orsz. középiskolai tanáregyesület debreczeni kerületi köre szombaton, febr. 26-án tartotta rendes havigyűlését a kollegium kis tanácsstermében, melyen jelen voltak: Cs er h a l m y József alelnök, D ó c z i Imre elnök, K a r d o s Albert titkar, dr. F a z e k a s Sándor, dr. G u l y á s István, dr. H o r v a y Róbert, H a r m a t h Gergely, K a r a i Sándor, N á d a s d y Alajos, dr. P e c z k ó Ernő, P o g á n y Kornél, S i n k a Sándor, S t a r k Andor, T ö r ö k Péter, S. S z a b ó József, Z i m m e r m a n n Gyula, Z v é r Ferencz.

Dóczy Imre elnök megnyitó beszédében üdvözölte a megjelenteket, buzgóságra hívta fel a kör tagjait, majd meleg hangon emlékezett meg Jóó István haláláról, aki bár csak ez utóbbi években szentelte magát a középiskola ügyének, de azt olyan buzgósággal és nagy tanulmányok alapján tette s olyananyira szíven viselte hivatalos ügyét, hogy halála felett a magyar középiskolai tanügy minden barátja csak ószinte fájdalommal érezhet. Épen ezért hiszi, hogy határozatként kimondhatja, hogy a debreczeni tanári kör néhai Jóó István emlékét jegyzőkönyvében örökíti meg. (Helyeslés.) Ezzel a gyűlést megnyitja.

A folyó ügyek során bejelentette a titkar, hogy december 28-iki igazgatósági ülésen a kör indítványai kedvező elintézésben részesültek. — A kör által az egyesület ez idej közgyűlése ügyében a városi tanácssal egyetértőleg alakított vegyes bizottság ülést tartott s a jelek azt mutatják, hogy a városi tanács részéről is a legnagyobb jóakarat mutatkozik. — A budapesti tanári kör beküldte a »H a z á n k« című lapnak P r o l e t á r t a n á r o k cz. cikke ellen kiadott nyilatkozatát. A kör a nyilatkozathoz hozzájárul s ezt a budapesti körrel tudatja, s az egyesület elnöke iránt érzett teljes bizalmát külön is kifejezi. — Az igazgatóság felkérte a köröket, hogy nyilatkozzanak az alapszabályok két pontjának módosítása (a tagdíjak beszedése) ügyében. A kör a módosításhoz hozzájárul. A segélyző alap gyarapításainak forrása iránt az elnökségből, Kardos Albert titkárból, Harmath Gergely penztáros. — Az 1896—7. tanévi számadások rendben vannak s a kör a penztárosnak a felmentvényt megadta.

Most következett a havi ülés főtárgya, P o g á n y Kornél all. főreáliskolai tanár felolvasása és az arra keletkezett vita a m a g y a r k ö z é p i s k o l a k e l n e z é s e r ö l.

Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy a nagyérdékű felolvasást egész terjedelmében közölhetjük a következőkben:

Magát a felolvasást lapunk más helyen kezdjük közölni.

A vita.

D ó c z i Imre osztozik előadó ama felolvasásban, hogy a Bozóki-fele indítványt a nemzet nevelés eszközének fogta fel; azonban úgy látja, hogy a kérdésnek open csak Budapesten van aktuális jelentősége, ahol több egyforma középiskola van csak kívánatosnak tartaná az eszme kivitelét főleg olyan helyeken, ahol több középiskola van, de különösen neveket nem tartaná helyesnek ajánlani.

S i n k a Sándor elfogadja Dóczy Imre indítványát, azzal a hozzáadással, hogy a tanári kör ne szűnjék meg ezt a kérdést napirórenden tartani s különösen a tantartóknak figyelmébe ajánlani.

Kardos Albert Sinka Sándor indítványához jár!

Fazekas Sándor csak mint eszmét kívánna tárgyalni a kérdést, mert gőzerővel nem volna annak felemelő hatása.

A kör köszönettel adozik az előadását, a kérdésre nevezve kimondja, hogy elvileg helyesnek tartja az indítványt, de tömeges kezrelvélét már csak azért sem tartaná az indítványnak, mert hatásában vesztenek, egyelőre legkivánatosabb.

Kossuth-kollegium.

A középiskolák elnevezése.

Irta és a debreczeni tanári kör febr. 26-iki ülésén felolvasta: **Pogány Kornél.**

Tisztelt köri gyűlés!

Bozóky Endre dr. a bpesti középiskolák elnevezése tárgyában a következő indítványt terjesztette a választmánynak f. e. decz. 28-án tartott ülésén: »A bpesti állami főgimnáziumok és főreáliskolák eddig a városi kerületek számaival vannak egymástól megkülönböztetve, ami tévedésre ugyan nem adhat alkalmat, de azon esetben, ha a kerületek beosztása megváltozik, kellemetlen zavarokat okozhat. Mielőbb dolog lenne, ha most nemzeti öntudatunk eleven lüktetése idejében, a második ezredév küszöbén, fővárosi államközépiskoláinkat a nemzet dicső történetmagas rópti irodalma nagy alakjainak neveivel ruházhatnók föl s azok szerint különböztetnők meg. Felsőleges Urunk, dicsőségesen uralkodó királyunk 10 történelmi nevet talált mellónak arra, hogy viselőik éreszobraival díszítsék szép fővárosunkat. Mindenesetre találunk más hét dicső nevet, melyek után fővárosi állami középiskoláinkat elnevezhetnők. Kérje föl ez iránt a választmány az egyesület igazgatóságát, hogy kellő helyen ezen eszmét javaslatba hozza.«

Ennek alapján Négyessy László főtákar következőképen kéri a vidéki köröket, hogy a fenti kérdést vegyék tárgyalás alá: »Mint-hogy a rövid beadvány nem világítja meg behatóbban a kérdést, a választmány szükségessé látta, hogy az illetékes helyi körök tárgyalják előbb, mielőtt határozathozatalra kerül a sor. Mivel továbbá általánosabb érdekű az ügy s nemcsak a fővárosi középiskolák hasonló elnevezése kerülhet szóba, a kérdést általában körökhöz teszi át s elintézését az évi közgyűlésre tűzi ki.«

A felvetett kérdést én annyira fontosnak tartom, hogy szívesen vállalkoztam e tárgyban tartandó felolvasásra.

T. kör! Előre bocsátom azonban azt, hogy egyéni és szerény nézeteim, terveim elmondásával az a célom, hogy a kérdést a kör alaposan megvitassa, semmi körülmények között nem követelem, sőt nem is követelhetem magamnak azt, hogy az általam elmondottak olyanok, melyeknek alapján arra kérhetném a kört, hogy indítványomat egyhangulag fogadja el.

Én tulajdonképen csak bevezetni akarom e tárgyat körünk színe elé, hogy itt részletesen megbeszélve azt, fogadjuk illetőleg állít-suk össze azon pontokat, melyeknek alapján Bozóky eszméjét úgy valósítsuk meg, hogy ez — amit a tanterv revízióban annyira hangoztattunk — a nemzeti elemek kellően érvényesüljenek tanításunkban: eme szempontból szintén egyik eszköz legyen.

A középiskolai tanterv revíziójának kérdését tavaly az egyes körök alaposan megvitatták és majdnem valamennyien kimondták: habár a nemzeti elemek jelentőségét a régi tanterv eléggé hangsúlyozza ugyan s megfelelő tért is ad nekik, azonban az eredmény e részben még mindig nem kielégítő; azért szükséges, hogy tanítás közben, azon kívül, szóval mindenütt és minden alkalommal a nemzeti vonatkozások kiemelendők. A hazafias momentumok kellő felhasználásával az írók, költők, hadvezérek és hazánk más nagy fiainak élete; a nemzeti ünnepek, ijtusági kirándulások a hazafias erőt apólása szempontjából karoltassanak föl. A tanári körök-

nek tökéletesen igazuk van, mert hiszen a jelen század politikai és társadalmi életében, sőt az újabb kultúrában és különösen iskoláinkban hovatovább nagyobb szerepet játszik a nemzeti eszlelem. A civilizált népek átlatták, hogy az emberiség haladása lépést tart az egyes nemzetek fejlődésével; beismerik, hogy a legáltalánosabb emberi eszmék és törekvések is csak egyes nemzetek kebelében születnek és erősödnek meg; valljuk meg, hogy minden nemzet akkor szolgálja legjobban az emberiség érdekeit, ha saját nemzetiségét, nemzeti sajátosságait és erőt a lehető leg-tökéletesebben kifejti. A történelemnek ez a tanulsága szülte meg a legújabb korban a nemzetiség és zmejét, mely a középiskolák tantervében is mind nagyobb tért hódít.

(Vége köv.)

Táviratok.

Merénylet a görög király ellen.

Budapest, febr. 28. (A Debr. ered. táv.) Athénból jelentik, hogy György király ellen merényletet követtek el. A király sértetlen maradt. Midőn a király öt órakor délután Maria hercegnővel Faleronból kocsin a városba visszahajtott, két ember, aki az utcái árokban volt elbujva, több puskalövést tett a király kocsijára. Az első lövés nem talált, a második azonban az egyik csatlóit karján megsebesítette. A fogat elvágatott. A merénylők még hetszer löttek a kocsi után, de egy lövés sem talált. A király és a hercegnő sértetlenül érkeztek vissza a palotába. A merénylet műve, melyről eddig nagyon kevesen tudnak, óriás felőnést kelt. A tetések elmenekültek, egyikük szürke ruhát viselt. A király kijelentette, hogy a merénylőket könnyen fölismerné.

Budapest, febr. 28. (A Debr. ered. táv.) A bécsi görög követséghez tegnap reggel a következő, még az éj folyamán Athénban feladott távirat érkezett:

»Ma délután fél öt órakor, midőn Ő Felsőge a király, Maria hercegnő Ő kir. fensége kíséretében nyitott kocsiban visszatért Phaleronba tett setajáról, két egyen mintegy 10 méter távolságból hatszor lőtt a kir. kocsira Gras-fele puskából (A görög hadsereg még mindig ilyen régi szerkezetű elütőtű puskával van felszerelve. A Szerk.) Szerencsére a golyók nem érintették a felsőges személyeket, dacára annak, hogy Ő Felsőge fölállott, hogy testével fedje a hercegnőt. Csak a vadász sebesült meg a zombján és két lovat horzolt a golyó. A király teljes épségben tért vissza a palotájába. Az országban teljes nyugalom uralkodik.

(Bp. H.)

Budapest, febr. 28. (A Debr. ered. táv.) Az összes bécsi nagy követek és követek részben névjegyüket adták le, részben levelben kívántak szerencsét a görög követsegnél.

Miszerint a merényletet két elboesajtott görög tiszt követte el.

(Bp. H.)

Az első százezer korona.

— A polgári takarékos és segélyszövetkezet közgyűlése. —

Debreczen, febr. 28.

Kis tőkék gyűjtésére, kis emberek kicsiny hitelek kielégítésére szervezkedett egy évvel ezelőtt Debreczenben a szövetkezet amelynek tagjai már nem is husz, hanem tíz rajzáros heti betétekkel s nem hat csak három évre alakulnak felszámoló évtársulattá. Ez a szervezet, ezek a föltételek lette nagyon megkönnyítik a legszegényebb embernek is, hogy heti kevesemből valamit feltegyen s három év múlva megterhelhetes nélkül számottérvő tőket takarítson meg. Az első év eredménye az alapítók dicső séget hirdeti, most már a sűrű, apró filleres betétekből kilencz hónap alatt több mint 100.000 korona tőke gyűlt össze s a második évtársulat működése kezdetén a heti befize-

tések megközelelik a 4000 koronát a mi már 200000 korona évi megtakarítást jelent. Nagy gazdasági fontosságot tulajdonítunk ezen ifjú szövetkezet ily gyors népszerűségének.

A szövetkezet tegnap tartotta meg évrendes közgyűlését Ráó Gyula kir. tan. alispán elnöklése mellett, meiyen az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentéseit elfogadták s az 1897. évi zarszámadasukra és mérlegre nézve Emerich Arnold indítványára kifejezett köszönettel a felmentvényt megadták. A mérleg szerint az 1897 évi törzsbetétek összege 99908 korona, a tiszta nyereség 2898 korona, a mihez még hozzászámíthatjuk a beirasi. díjakból befolyt 2759 koronát.

Igazgatósági tagja Ráó Gyula (az elhalt Szólossy János helyére) felügyelő bizottsági tagokká: Barat Lajost, Berzöfi Vinczét, Budahazy Ödönt, dr. Bódiszár Kálmánt és ifj. Konecz Lajost közfelkialtas utjan megválasztották.

Ujdonságok.

* **Érdekes szakértői szemle** czim alatt legutóbbi számunkban megjelent ujdonságunkra vonatkozólag őszinte sajnálatunkra ki kell jeentenünk, hogy azt azon tudósitól kaptuk, a kit ezelőtt megbizhatónak tarthattunk, és nem tudtuk, hogy ez esetben mint érdekelt fel ad a benne helyezett bizalmunkkal visszaéve, a valóságtól eltérő, a közvélemény felrevezetésére alkalmas tudósítást, egy folyamatosan levő peres ügyről. Midőn szíves készséggel helyt adunk az alábbi helyreigazításnak a magunk részéről őszinte sajnálatunknak adunk kifejezést, hogy egy közhasznú vállalat és illetőleg annak tisztviselői ellen akaratunkon kívüli méltatlan támadás inteztetett. A helyreigazítás így szól:

Igen tisztelt szerkesztő Ur!

Becses lapja f. évi 48-ik számnak olvasásakor meglepetéssel látom, hogy tért nyitott egy bírói eldöntés alatt alb peres-ügynek a valóságtól eltérő szelöltetésére.

Az érdekes szakértői szemle cz. ujdonságot az igazság érdekében annál is inkább rectificálnom kell, mert a kérdésben forgo perben a felperes telefon vállalatot én képviselem és mert ebből az 50 frt telefonelőfizetési díj behajtása végett megindított, bírói eldöntés alatt álló, peres ügyből kifolyólag egy közhasznú mezmény, a telefonvállalat lett hírlapj uton szuyosan megtámadva.

A szaraz tény ugyanis az, hogy a fizetni nem akaró alperes a szabályszerűleg megkötött telefon előfizetési szerződés megkötését és a szerződésben latható aiarasai előismervén es abbéli állítása, hogy aug. 23-án azon feltétel alatt lépett volna a telefonhálózatba, hogy szept. 1 előtt már keszen lesz a telefonia, felhívott tanui által beigazolást nem nyervén, szakértői szemlet kért arra a körülményre, hogy a telefonvonal az ő részére még ma sincs kiejtve.

Barha az írásbeli szerződéssel szemben az nem perdöntő körülmény, hogy ki van-e építve alperes részére a telefon vonal vagy nem: felperes telefon vállalat a szemle elrendelését nem ellenezte, miután alperes jelentkezése folytán a régi Tóth Kálmán-fele vonalnak a városban húzódó de előzőleg másnak felhasznált vezeték részeit alperes részére tényleg kiépítette es alperes üzletének bekapcsolásából tényleg nem volt egyéb hátra, mint az alperes által annak idejében megakadályozott fali tartó vasnak alperes üzlet-helyiségére való felerősítése, a sodronynak arra rakapcsolása es a vonal tovább húzódó részének levágása.

A szemle előtt azonban a vállalat sze relője a helyett, hogy annak bizonyítására mikép egy üres vezeték alperes rendelkezésére keszen áll, ezen vezetékét a beszélő gép útján a központtal összekapcsolta volna, a helyett elvágta a Tóth Kálmán megszünt cserépgyáraig vezetett vonalat, hogy ennek megszakítótságvál bizonyítsa az alperes rendelkezésére való állását.

De a szerzőnek ezen ok, es czéltalan eljárása a perre sincs befolyással, nemhogy ennek alapján ilyen rágalomokkal es gyanusi-

tasokkal szabadon illetni az általam képviselt vállalatot és annak tisztviselőit.

Ezen rectificálásom közlését kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Debreczen, 1898 február 28.

dr. Fejér Ferencz.

* **Kinevezés.** Gr. Dégenfeld József főispán Nagy Kálmán és Durkó Gábor végzett joghallgatókat városi közig. joggyakornokká nevezte ki. Nagy Kálmán a r. kapitánysághoz, Durkó Gábor pedig a városi tanácsához osztottak be szolgálatára.

* **Vereskoresztgyűlési gyűlés.** Az országos Vereskoreszt-egyesület debreczeni fiókegyesülete tegnap délután fel négy órakor Simonffy Imre polgármester elnöke alatt tartotta a közgyűlést. Jelen voltak: Özv. Várady Szabó Józsefné, Puky Gyuláné, Paksy Imrené özv. Brunner Edéné, Kiss Aron ev. ref. püspök, Márk Endre, Csóka Samuel, Zador Lajos Dr. Bartha Béla, Dobóczky Sándor, Koszorus Lajos, Balogh Ferencz, Tóth Lajos, Dalmay Kálmán, Dr. Sarvay Gyula egyetemi tagok. Elnök betérjészt jelentését a lefolyt 1897 évről. Zador Lajos az 1896-97 évi számadást betérjészt, a számadási kötelezettség alól felmentette t, az egylet vagyona jelenleg 3017 frt 20 kr. Leltári készletben 555 frt 56 kr. Márk Endret az egylet érdekében kifejtett ügybuzgó munkásságáért Erzsébet királyné Öfelsége sajátkezű aláírással ellátott díszoklevéllel tüntette ki. A kilépett val. tagok újonnan megválasztottak. Az elhunyt val. tagok helyére özv. Brunner Edéné 3 évre, dr. Szentpáli Beniné és Varga Antalné 2-2 évre. Püskösti Ferencz 1 évre választották. A férfi val. tagok közé dr. Bartha Béla jogak. tanár és Oláh Károly városi tanácsos választották. Csóka Sámuel polgármesteri titkár jegyzővé választották, Koszorus Lajosnak buzgó taggyűjtésért köszönet szavazattal. Az egyletnek van 49 alapító tagja, kik 20 vagy több frtot fizettek be, Tíz frtot fizető 90 s 1 frtot fizető rendes tagja 298

* **Mikor lesz a városi közgyűlés.** A márciusi rendes közgyűlés idejét a főispán és a tanácsal egyetértőleg 31-ikére tűzte ki, mely csütörtökre esik. Az első előkészítő teljes tanács ülés március 5-én lesz.

* **Belterületi telkek kellei.** A belügyminiszter jóvágya az építési szabályok kiegészítésül alkotott ama szabályrendeletet, amely a beépítendő belterületi telkek kelleit alapítja meg. Ez által a belügyminiszter elutasította Fabian Ede és társai felebbezését, a kik a régi és új belterületek telkeire nevezve egyenlő mérték alkalmazását óhajtották.

(Az új szabályrendelet a régi belterületen a telkek utcaháromlokatát és középszeleseit 10, melységeit legalább 20 ölben alapítja meg, az újabb belterülethez csatolt területeken pedig a telkek 300 önel kisebbek nem lehetnek. Földszintes házaknál a telkek 25 %-a, emeletes házaknál pedig 30 %-a udvarnak nagyandó.)

* **Kamara hangverseny.** A debreczeni zenedirektorátusa által a zenedirektorátusban tegnap este rendezett hangverseny igen jól sikerült. Nagyszámú közönség jelent meg, melynek legnagyobbat a szép és lelkes hölgyek gardája képezte. Az előadott darabok közül különösen Brück Gyula zenetanár vezényeltetés és tor. ezimű rhapszodikus zenekölteménye kellett nagy hatást a jelenlévők körében.

* **Távozó közigazgatási gyakornok.** Medveczky Imre közigazgatási joggyakornokot gr. Dégenfeld József főispán állásától saját kérelmére felmentette.

* **Tolvaj cseléd.** Ne bizzuk a Wertheim szekrény kulcsot a cselédre, ezt fogja tanácsolni a törvényszék után (B e r n á t h Jenőné, s bizonyára ő maga sem fogja azt többé tenni. K i s s Zsófi 2 bónapja szegődött be B e r n á t h Jenőné szolgálatába. Folyó hó 26-án a Wertheim szekrény kulcsa kezébe került, a minnek az lett a következménye, hogy az abban elhelyezett 120 frtból 30 frt elvándorolt. B e r n á t h né midőn 26-án reggel megolvasta a pénzt, nagy megle-

petéssel konstata ezen tény, s mikor vissza emlékezett arra, hogy a kulcs előzőleg a cseléd kezébe járt, mindjárt sejtette, hogy a 3 darab tizest kimozdította el. Zsófi tagadott, de megmozdított és a lábán levő harisnyában 2 drb 10 frtot találtak, végre 5 frt 64 krt is előadott, valószínű, hogy a hiányzó 4 frt 34 krt ruhanemű vásárlásra költötte el. Ládjába egy inget is találtak, a melyet szintén elkezelt. A vizsgálatot a II. kerületi kapitányság folytatja.

* **A városi gazdasági és intézőbizottság** szerdán március hó 2-án délután 3 órakor a városháza kistermében ülést tart, melynek tárgya a sertés vásártér rendezése lesz.

* **Gyorsírók versenye.** A debreczeni főiskolai gyorsíró egyesület egy pár év előtt ki-mondotta, hogy a rendes év végi írásverseny mellett fél évi versenyt is rendez. Ezen verseny f. hó 27-én d. u. tartott meg, melyre összes tanintézetbeli tanulók meghívtak. A versenyen az egyesület tagjain kívül megjelentek Nagy Sándor helybeli ügyvéd, az egyesület alapítója, Török Péter főgymnasium tanár, az egyesületnek alakulási éveiben volt alelnöke, Pethő Imre üzletvezetési hivatalnok és a főrealiskolai gyorsírást tanuló növendékei közül többen. A verseny d. u. 2 órakor vette kezdetét s eredménye a következő: a) Kez d o k n é l I díjat Szabó János l. é. joghallg II díjt Forb-gerger Béla főgymn. VI. o. t. III díjat Riesz Imre főreal isk. VI. o. t. (dr. Horvay R. tanítványa) és Majthényi Miklós főgymn. VII. o. t. b) H a l a d ó k n á l A. a correct stenogramm versenyen: A díjat: Minczer Antal főgymn. VII. o. t. II díjat: b) Tóth János főgymn. VII. o. t. III díjat; Oláh Gábor főgymn. VII. o. t. nyerte, megdicsértettek: Szabó Ernő főgymn. VI. o. t. és Ujlaky Miklós főgymn. VII. o. t. — B. szótagos versenyen I. díjat b. Tóth János főgymn. VII. o. t. II díjat: Szabó Ernő főgymn. VI. o. t. nyerte. c.) G y a k o r l ó k n á l A.) a percenkénti 150 szótagos versenyen nyertes lett; Herdliczka Ernő főgymn. VIII. o. t. B) a percenkénti 180 szótagos versenyen nyertes lett: Krampera Ede főgymn. VIII. o. t. s megdicsértettek; Varga Lajos főgymn. VII. o. t. A díjakat pénz, díszkötésű gyorsírási művek s elismerő oklevelek képezték;

* **Jóváhagyott közgyűlési határozat.** A belügyminiszter jóváhagyta, hogy a közvágóhídi igazgató fizetése 300, az ellenőre pedig 100 frt személyi pótlékkal javíttassék.

* **Uj fogházfelügyelő.** Az igazságügyminiszter a debreczeni kir. központi fogházhoz fogház felügyelő tiszté Poszpis Géza-t nevezte ki. Poszpis eddig mint helyettes felügyelő volt kinevezve ideiglenesen s eddigi működésével annyira megnyerte felebbvalói bizalmát, hogy illetékes helyen a pályázók közül felteszt hatósága őt ajánlotta kinevezésre.

* **Eljegyzés.** P o l g á r Géza czelegdi fiatal kereskedő f. hó 27-én eljegyezte K a r d o s Laura kisasszonyt, dr. K a r d o s Albert főrealiskolai tanár hugát.

* **Az izr. hitközség gyűlése.** Tegnap zajlott le a debreczeni izr. hitközség tisztújítási választó ülése a tagok élénk érdeklődése mellett. Megválasztottak: Elnöknek; Reichmann Armin. alelnöknek; Drucker Mór. Penztárnoknak; Weisz Sandor. Ellenőrnek; Ifj. Schvartz Vilmos. Gondnoknak; Reich Hurman, Fischer Adolf; Rosenthal Dániel. A közgyűlés lelkes eljenzéssel fogadta a választás eredményét s az újonnan választott elnökert Reichmann Arminert küldöttséget menesztettek, ki megelenvén őt dr. Bakonyi Samu választási elnök lelkes beszédben üdvözölte s átadta neki mandátumát. Az új elnök meleg szavakban köszönetet mondott a már harmadikban iránta tanúsított bizalomért. Drucker Mór alelnököt is szívélyesen üdvözölte a választási elnök, ki szintén megköszönte a közgyűlés bizalmát. Még dr. Bakonyi Samu választási elnöknek, Katz Jakab választási jegyzőnek és Burger József hitk. jegyzőnek fáradságos munkájukért köszönetet szavazott a közgyűlés s az új tisztviselők eltetésével szétoszlott.

* **A közgazdasági bank r. t. közgyűlése** tegnap volt dr. K i r á l y Ferencz elnöke alatt, melynek lefolyásáról térszűke miatt csak holnap lapunkban referálhatunk.

* **A debreczeni gazdasági egyesület** évi rendes közgyűlést március 13-án fogja megtartani a gazdasági tanintézetben.

* **Egy asszony lángokban.** Ma reggel hét órakor hatalmas durranás ijesztette meg a cser-utca lakóit. Az első pillanat ijedsége után sietve rohantak, a 2320 számú ház udvarára, a honann a fűlsiketítő robbanás hallatszott. Az elősietők szeméi ele borzasztó látvány tárult: Egy fiatal asszony futkosott az udvaron fel s ala lángban égve, s nagy kínjában segítségért kiabálva. A közel szomszédoknak nehezen sikerült a szerencsétlen nőről a lángban égő ruhákat letépni és a teljesen öszszéégett asszonyt ágyba fektetni. Az ez-mel-ten fekvő asszonynak Dr. Derekas Istvan adta meg az első segélyt s a nap folyamán többször meglátogatta, hogy enyhíthessen a s z e r e n c s é t l e n áldozat óriási fájdalmait és ha lehet mentse meg őt az életnek, családjának. Szita Józsefné kinek férje vasuti kalauz és most is uton van, reggeli melegítéshez tüzet akart rakni a takaron tüzhelyben. A nyirkos fa a paráztól sehogysem akart meggyuladni, mire ő egy badogból petroleumot öntött a fadarabokra. Abban a pillanatban gyuladt fel a tűz: A petroleumkanna óriási robajjal explodált meg s a meggyuladt petroleum l a n g b a b o r i t o t t a a szegény asszony ruháját. Az asszony lángoktól nyaldosva, fájdalomtól ijedségtől kergetve, mintegy égő faklya rohant az udvarra. Azóta kinek közt fekszik a vigyázatlanság áldozata, Férje a távolban gyanútlanul végzi teendőit, míg meg nem kapja a sürgőnyt a mely haza hívja — felesége beteg ágyához.

* **Bizottsági ülés.** Ma Hétfőn febr. 28. d. u. 3 órakor, a jog és pénzügyi bizottság Vecsey Imre elnöke alatt ülést tart a városháza nagytermében.

* **A jogász segély egyesület megalakulása.** Két hónapi szünet után végre ismét megalakult a jogász segély egyesület. Több ok miatt kénytelen volt eddig szünetelni, de végre mind az akadémiai tanács mind a joghallgató ifjuság be látta az áldatlan czivódás káros hatását, egymást megértve, egymással karöltve törekednek most már az egyesület fölvirágoztatásán. Dr. B a c y o n i Lajos dékán az egyesület felügyelő tanára szombat d. u. 5 órára hívta össze az ifjuságot az alakuló közgyűlésre s több heves vite után a következőleg meg is alakult: Elnök lett S u r g ó t h Gyula 4 jh. Főjegyző K u n Béla 2 jh. Ellenőr K o p p a n y i Miklós 3 jh. Penztárnok R ó z s a Lenczi 2 jh. Könyvtárnok: B o r o s Lajos 2 jh. Aljegyző: J a k ó János 2 jh. Választmányi tagok lettek a negyedéről R ó z s a Ernő és B a l o g h Béla. — A harmadévről S z á s z Károly és F o r á s Gyula. A másodévről S i p o s Béla és M a d a r a s s y Gyula. Az első évről L u k á c s f f y S és B o d n á r Sandor. — Ezzel a gyűlés véget ért.

* **A népkonyha** céljaira e heten a következő adományok folytak be: Rösszler Richárdné, Csak Amália 3. Hatvan külvárosi népk. gyűjt. 3. Bethlendy Endréné 2. Horvath Pálné 2. Kis András (tanító) 1. Szabó L o o n é 1. Nagy Ferencz 1. Rózsa Sándorné 1. özv. Szőke Janosné 1. Kis István 1 csak krumpli és 6 liter paszuly.

* **Vámos Pércs halála.** Ritka megtiszteltetésben részesült tegnap dr. Hrehuss Viktor tvszéki bíró. Vámos Pércs közönsége nevében és megbízásából 4 tagu küldöttség kereste fel, hogy nevnapja alkalmából szerencsekívánataival halmozza el és feltétlen bizalmat tolmácsolja előtte azért az igazságos eljárásért, amelylyel az ott folyó igazságtételt teljes megelégedésére az egész közönségnek.

* **Elöléptetés.** Megérdemelt előléptetésben részesült Nadasdi Alajos, a debreczeni állami főreáliskola tanára, akit a vallás és közoktatásügyi miniszter a napokban nevezett ki a IX. fizetési osztályból a VIII. fizetési osztályba. A köztisztviseltekben álló tanárt kollegáinak, tanítványainak és nagyszámú barátainak jó kívánságai kísérik a magasabb fizetési fokja.

* **Iparos tanoncok jutalmazása.** A debreczeni iparos tanonciskola felügyelő bizottsága a tegnapi ülésében elhatározta, hogy a következő kérelmet illeti a nagyközönséghez; Kérelom! Alulírott bizottság az építő iparral foglalkozó közműves, ácsmester urakat, a tek. építész és építő vállalkozó urakat, pénzintézeteket, általában az iparos tanoncok oktatása iránt érdeklődőket tisztelettel kéri meg s kéri fel, hogy hogy Debreczen szab. kir. város az építő iparos tanoncainak, kik a szakirányú teli tanfolyamon jó magaviselettel, rendszeres iskolába járás és szorgalom által jó tanulási eredményt tanúsítottak anyagi jutalmazására a nemes város által költségvetésileg előirányzott összeghez kegyes adományokkal járuljanak. Adományaikat f. é. márczius hó 20-ig D ó c z y Gedeon iparos tanonciskola igazgatóhoz méltóztassanak küldeni, Debreczen, 1898. márczius hó. Az iparos tanonciskola felügyelő bizottsága.

* **Drága szenevedély.** A Mikádónak legfőbb szenevedelve a lotenyésztés és a lovereny, csak hogy meg nem engedi a fogadásokat oly magasra szabhatja a versenyek beletéti díját, hogy csak a legmagasabb arisztokraczia vehet azokban részt. A Mikádó istállóiban mintegy 3000 lovat tart.

* **Megcsömörölt.** Paderewski azelőtt roppant kedvelte az édeseséget; de mikor ez a gyengéje köztulomásává lett, annyira elárastották bombákkal, csukorkákkal s hasonló édes nyálanságokkal, hogy a szó szoros értelmében megcsömörölt tőle s most a világért se eszi az édeseségeket.

* **Meglopott huszár.** Gróf Dégenfeld Ottó főhadnagy huszárja kellemetlen tapasztalatra jutott a minap, ugyanis midőn felnyitotta tulipános tádját, hogy gyönyörködjek össz kuporgatott 16 forintban, hát, majdnem sósálgánya változott a nagy megépetésű, csak hűt helyet talalta pénzének. De a huszár nem elégedett meg a szörnyű válóval, hanem melegebe jelentést tett a II-ik ker. rendőrkapitányságnál, hol csakhamar eltozták Vas János személyében az enyvestező csavargót.

* **Több kegyelet a szegény holtak iránt.** A városi tanács aminap a szegény házban és a közoktatóházban elhalt szegények eltemetése körül követett eljárással is foglalkozott mely több oldalról kifejezett vélemény szerint nem felel meg a holtak iránt tartozó kegyeletnek, legközelebb a szegényház hivatalos alakban is megkereste a tanácsot, hogy ezeknek a boldogtalan szegény embereknek eltemetéséhez, akiket senki sem sirat meg, akiket 3 frtos gyaloglatlan koporsóban temetnek el, az egyszerű halottakoci szereztesse ki be. A tanács maga is egyetért a megkeresés indoklásával s ennek folytán felhívta dr. Ujfalussy József kornazi igazgató főorvost, hogy adjon jelentést arra nézve, mi módon történik a közoktatóházban elhalt szegények temetése, — mibe kerül az s nem volna e helyesebb, — ha temetésük valamely temetkezési intézetre bízható.

* **Hölgyeknek csinos és elegáns utcai bál és menyasszonyi ruhákat, belépőket készítenek — jutányos áron — a legújabb divat szelint felelőség mellett Kronovitz Mauil Budapestről Nagy-uj-utca 1770. szám, (Weinberger Lajos ház.) — Angol ruhákat különös figyelmbe ajánl.**

* **Pályázat.** A fiumei es. és kir. hadtengerészeti akadémiában előreláthatólag 33 egészen ingyenes és feldjentes kincstári, illetőleg fizetéses alapítványi hely fog betölteni. A pályázati feltétel e tárgyban a főispánhoz leérkezett s onnan hivatalos közhírré tett vegett a napokban fog a városhoz a tételt, hol a feltételek megtekinthetők Midőn

erre felhívjuk a pályázni óhajtok figyelmét egyszermind megjegyezzük, hogy a kérvények legkésőbb f. évi július 31-ikéig a közös hadügyminiszterium tengerészeti osztályához nyújtandók be. Az alapfeltétel érettségi bizonyítvány.

* **Iparos tanoncok vizsgálati.** Az iparos tanonciskola felügyelő bizottsága tegnapi ülésében az iparos tanoncok szakirányú teli tanfolyamának vizsgálati rendjét is megállapította, amely e szerint a következő: Márczius hó 27-én a rajziskola vizsgálatára Barsay háznál: d. e. 9—11-ig a III. oszt. G. az I. oszt. H csoportja, délután 3—5 a III. J. csoportja. A főiskolában: délelőtt 9—11-ig a II. osztály G csoportja. A Pacsirta utcán: délelőtt 9—11-ig a III. osztály H, a II. osztály K, az I. osztály G csoportja, Márczius hó 29-én vizsgálat a közhasznú elméleti ismeretekből. A Pacsirta utcán délután 6—8-ig a III. E, a II. o. E, az I. o. G és H. csoportja. Ezen vizsgálatokra a t. c. tanügybarátokat s az iparos oktatás iránt érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja. — Az iparos tanonciskola felügyelő bizottsága.

* **Smiles és a gomb.** Smiles, a híres angol író rettegett ember volt ismerősei körében, mert ha valamelyiket megcsiphette, annak végtelen ideig beszélt és magyarázott. — Megfogta a ruhája egy gombját, behuntya szemét és beszélt, beszélt, a míg csak győzte szuszszal. Egyszer Londonban találkozott egy barátjával, akinek nagyon sietős volt a dolga, de hiába iparkodott elkerülni bőbeszédű filofus barátját. Smiles kérhetetlenül megragadta a gombját, behuntya a szemét, és nagy részletességgel kezdte mesélni neki a becsületességéről írt könyvének tartalmát. A szegény adatainak ekkor jó ötlete támadt: székével hirtelen levágta a gombját, ott hagyta a bölcs kezében és ellent. Smiles, aki mit sem vett észre, behunty szemmel tovább beszélt és a mikor egy jó félóra múlva a gombtalan ur ismét arra került, Smiles még mindig ott állott az utcaszögleten, kezében a gombbal és nagy lelkesedéssel magyarázta tovább a becsületesség teóriáját.

* **Gyámpénztári vizsgálat.** Komlóssy Arthur főjegyző elnöklété mellett aminap egy küldöttség véletlen pénztárvizsgálattal lepte meg a városi gyámpénztárt. Rendben volt minden.

* **Szabályrendeletek gyűjteménye.** A tanács tegnapi elhatározta, hogy az érvényben levő 49 különféle szabályrendelet, a szervezeti szabályzathoz hasonló nagyságban külön-külön újra kinyomatja egyenkint 500 példányban. Előbb azonban a szakeladók márczius 20-ig rövidlelti tartoznak az ügyköriükbe eső statumokat. Jövőre minden új szabályrendelet egy forma alakban fog kinyomtatni, hogy összegyűjtve beköthetők legyenek.

* **A legmagasabb Eiffel torony — Angliában.** Nemrégiben készült csak el a new-brightoni torony, mely ez idő szerint az angol királyságnak a legmagasabb tornya. A toronynak csúcsa most 620 lábnyi magasságra emelkedik a liverpool régi docock fölé. Igaz ugyan, hogy a szerkezet maga nem olyan magas, de a beleépített 1760 tonna acélt a Derbyből való Handyside-építések aként alkalmazták, hogy az eredeti 570 lábnyi magasság fönti magasságra tolható. Így tehát már az eredeti 570 lábnyi magasság is nagyobb az Eiffel toronyénál 52 lábbal, mert az utóbbi is csak 518 láb magas.

* **Kanyaró járvány.** A pusztapallagi tanintézetben a kanyaró nagy mértékben fellepelt. A tisztifőorvos kiment vizsgálatra és vizsgálati eredményétől függ a tanintézetnek a járvány megszüntetéséig való bezárása.

* **A legújabb egérfogó.** Az elektromosság már minden érem hódít. Legújabb vivó nagy gyantát megemlítjük azt az egérfogót, melynek nagyon egyszerű az alkátrészei: egy darab sajt s az elektromos vezeték, mely a sajtához hozzáerősítetik. Abban a pillanatban, amint az egér vagy patkány hozzáér a sajtához, az elektromos áram nyomban ágyon-sujtja.

Színház.

Hoffmann meséi.

Tegnap ismét alkalmunk volt gyönyörködni L. Komáromy Mariska kedves vendég primadonnánk remek hangjában és játékában. Ez alkalommal Hoffmann meséi című regényes operettben lépett föl s dacára annak, hogy már volt alkalmunk őt látni s annak, hogy bérlet szünetes előadás volt a nézőteret teljesen megtöltötte a közönség. Megjelenésekor zúgó tapsviharral fogadva kedves művésznőket a közönség s egész este nem fogytt ki a tapsból nyílt színen és felvonások után többször hívták a lámpák elé. Volt alkalmunk már elégszer szebbnél-szebb s nehezebbnél-nehezebb ének partitúrákat hallani tőle, de elmondhatjuk bérmenyire szepek is voltak azok mindannyian, a tegnapi felülmulta azokat. Gyönyörű ének számaiban hatalmas futamokat használt s brilliroztatta szép csengő hangját a mélyebb alt hangtól a legmagasabb sopranig. Frappans hatást ért el a második felvonásbeli solójával s a harmadik felvonásban Karacsival való duettjével való duettjével, hangjának üde csengése s játékának bája annyira eragadta a nézőket, hogy a harmadik felvonás után többször hívták a lámpák elé.

Méltó partnere volt minden tekintetben Karacsival is teljesen érvényre jutatta kellemes hangját s játékát is igen ügyes volt. — Nehol azonban hangja színtelen, üres volt, ez talán kedvesének tudható be. Békés szintén ügyeztet, hogy az esteli szerepét játékaival és énekével minél magasabb nívóra emelje, — a mi sikerült is neki különösen a harmadik felvonásban mikor Mirackel csoda orvos szerepét játszotta. Meglátszott rajja, hogy szerepét komolyan s kellően áttanulmányozta. — Karacsival s Barthával előadott nagy triója oly remek volt, aminőt még alig volt alkalmunk hallani, csak itt nagy hiba volt az, hogy a zenekar oly erősen kísérté, hogy alig lehetett élvezni e szép ének számot. Szikay a tőle már megszokott sikerrel játszott. A többi szereplők is mind megálltak helyüket. A kar is szépen működött. Általában az előadás a legsikerültebbek közé tartozik s a közönség teljesen megelégedve hagyta el a színházat.

* **A Telegdy-féle színmű alapítvány** alapító levelehez fűzött nyilatkozatokat és a Csokonai-kör által kidolgozott pályázati feltételeknek a belügyminiszterhez megfelelő számú példányban való felküldését a tanács tegnapi határozta el. Ha onnan visszerkezik az ügy, mindjárt kihirdetik az első színmű pályázatot.

* **Vendég szereplések.** A jövő hónapban két nevezetes művészi eseményre lesz színházunknak. Előbb, már e héten Somló Emma a budapesti Magyar Színház gyorsan emelkedő fiatal művésznője lép fel legújabb szerepében. Utána pedig a Nemzeti színház elsőrangú csillaga Markus Emilia vendég szerepl.

* **Próbaéneklés a törvényszék előtt.** Komjáthy Janost tudvalevőleg perrel támadta meg Juhász Ilona énekesnőt, a kinek felmondott a direktor. Az már a törvényszék előtt van s mint értesülünk, az érdekes doogroló a művésznő márczius 31-én szakértők jelenlétében próbaéneklést fog tartani a bíróság előtt. Ettől függ, hogy melyik fel nyeri meg a pert, mely a körül fordult meg, hogy Juhász Ilonának van-e olyan hangja, hogy primadonna lehetne a debreczeni színházban.

Színházi páros.

Kedden: Vasyros, páros bérlet.
Szerden: G. sak, S o m l ó Emma fel-
léptével páratlan bérlet.
Csütörtökön: Nebantsvirág S o m l ó
Emmával, páros bérlet.
Pénteken: Két tacsó, ujdonság, bérlet
szünet.
Szombaton: Ugyanaz páratlan bérlet.
Vasárnap d. u. Gyimesi vadvirág. Va-
sárnap este: Két tacsó páros bérlet.

MULATSÁGOK.

Az izr. nőegylet thea-estélye.

Debreczen, február 26.

Ugy erkölcsileg, mint anyagilag szépen sikerült jótékony célú bált rendezett tegnap a helybeli izraelita nőegylet, a »Bika« disztimében. A terem két végén mindenféle színű tarka-barka sátrak voltak felállítva, melyekben arultak mindent, a mi szem-szajnak ingere. Ugy az ételek és italokból, mint a felül-fizetésekből meglehetősen nagy összeg gyűlt össze. A fesztelenségben és kedélyességben paratlan volt a mulatság, a mely a Magyarik zenéje mellett a keső reggeli órákban ért véget.

A négyeseket körülbelül 60-70 pár tánczolta.

Jelen voltak:

A s z o n y o k ; Dr. Balkányi Miklósné, Stern Józsefné, Ranunkel Edéné, Weisz Ignác né, Szántó Gyözőné, Nagy Jakabné, dr. Fischer Jakabné, Lamberger Ignaczné, Czukker Jakabné, dr. Kellner Elekne, dr. Burger Péterné, Mandel Rezsőné, Rosenthal Dánielné, Hochfelder Jakabné, Schwarz Vilmosné, Löfkovits Arthurné, Kun Józsefné, Erber Vilmosné, Goldhammer Jakabné, Turai Farkasné, Eisler Izidorné, Brück Gyuláné, Geiger Simonné, Stark Ignaczné, Fuchs Samuné, Bechert Manoné stb.

K i s a s s z o n y o k : Weisz Olga, Beck Hermin (Vajda), Frber Margit, Fischer nővérek, Wallerstein Nóra (Sz.-Somlyó), Kep-s Giza Rosenthal Szeréna, Schwarz Anna, Wallerstein Margit (Tenke), Pollacek Irén, Grósz Emma (Budapest), Veinstein René, Verner Eugenia (Bécs), Brül Margit (Budapest), Fái Flórácska, Bechert Ilona, és Kemény Klárka.

F e l s z o l g á l ó h ö l g y e k a k ö v e t k e z ö k v o l t a k : A thea satornál: dr. Balkányi Edéné, Geiger Simonné, Fürst Ödönne, Ranunkel Edéné, Nagy Jakabné, Löfkovits Arthurné, Goldblatt Jakabné, Czukraszánál: dr. Freund Jenőné, Boros Izidorné, Rosenthal Jenőné, Weisz Mórné, Lamberger Ignaczné. Kavé satornál: dr. Hütter Károlyné, Kesztenbaum Jónásné, Márkus Miksáné, Weisz Sándorné, Csokoláde asztalnál: dr. Weisz Bernátné, dr. Burger Péterné, Pezsgó satorban; dr. Kellner Elekne, László Albertné, Szántó Gyözőné, Weisz Léviáné.

A becsületes megtaláló

avagy

a vigécz ur gavallérsága.

Az Emke vagyona tegnap váratlanul három forinttal gyarapodott szerencsésen végződött kárvalás következtében, a melynek szereplői: egy vigyázatlan vigécz, egy becsületes kalauz, egy horkoló ur és egy óvatos állomásfőnök. Színhely: a debreczeni állomás.

Az eset így történt:

Szombaton hajnalban a Máramaros-Sziget-felé induló személyvonat kocsijait szabály szerint sorra jarta indulás előtt Nagy Daniel kalauz. Az egyik fülkében kővér pénzes tárczát talált, amelyben egy drb. ezres, két d b. százaz és husz darab tízes simult szépen egymáshoz. A tárcza felett egy ur horkolt, aki a kalauz felkeltét és megkérdezte tőle: nem vesztett-e el valamit. Az utas azt felelte, mindene meg van csak az álma tünt el. Erre

n kalauz a tárczát és a pénzt átadta az állomásfőnöknek.

Kevés idő múlva lelkendezve jön egy vigécz, aki G Ignácznak mutatkozott be s a legkétségbeesettebb hangon panaszkolja, hogy elvesztett 1400 frtot, ha ez meg nem kerül ő is el van veszve.

A főnök nyugalomra inti s mivel G. ur bebizonyította, hogy csakugyan ő vesztette el az 1400 frtot, a főnök kijelentette, hogy a pénz meg van, egy teljesen szegény ember egy éjjel nappal robotoló vasuti kalauz találta meg: Nagy Daniel.

G kinek homlokáról eltűntek a borus felhők vidáman vágta zsebre a pénzt amelyet előbb azonban gondosan megolvastott s azután nagyilekűen s önyomatékos hangon így szól Nagy Danielhez:

— No én magát most megjutalmazom.

Ezzel kivagott a kalauznak 1° mondd egy forintot. A kalauz ugyan elvette e fényes jutalmat, de azután két ezüst tallért tett hozzá a magáéból és a három forintot a G ur szerencséjének emlékére bedobta az állomás-on levő Emke perselybe. G ur elrohant a megtalált pénzzel, az állomás főnök pedig kezét szoritott a becsületes és önzertes szegény kalauzzal.

CSARNOK.

Az agglégény clubb titkára.

Irta: Zivuska Andor.

A 14-es világos huszárok parancsnoka Mauserkutz ezredes egyike volt a legérdekesebb, a legsajatságosabb katonai alakoknak. Ami kinézését illeti, inkább magas mint alacsony, ő-zses pofa szakált viselő, égett arcú, bátor tekintetű öreg ur volt ő.

Korát illetőleg nem valami gyerek ember volt már, bizony-bizony 60 kis év nyomta már a vállát s 3 hadjárat és két ütközet érdemei és keresztjei ragyogtak már mellette, 3 hadjárat és két ütközetben lovagolt már győztesen az atakiról huszárok élén, aztán még 2 golyót is viselt csipejében a régen elmúlt szép napoknak emlékére.

Hanem azért daczára a 2 golyónak, mit csipője hordott, daczára a 60 evnek, mi vállait nyomta, Mauserkutz ezredes minden ízben férfi volt azért még, férfi kinek kemény lépése alatt még messze elpengett a sarkantyú ha lépett s kinek szemében vilákok égtek még, ha az elmúlt diadalmas szép időkről szólt.

Ami az ezredes modorát illeti, mint katonaszógoru és pontos a hajszálig, mint emgber, finom előzékenység s mind, mind e sok jó tulajdon mellett, n ő g y ü ö l ő, aminő egy agglégény clubb elnöke lehet csak.

Az egész ezredben egyetlen egy ember volt és az Tarkóv fohadnagy, akivel Mauserkutz, szolgálaton kívüli barátságot tartott, aki is mellesleg megjegyezve Mauserkutz után az ezred legkitünőbb vívója és lovasa volt. Ezt az embert azután, akit már akkor sem szerethetett volna jobban, ha a tulajdon fia lett volna, elég alkalmas talajnak gondolta az ezredes ur arra, hogy a saját agglégény elveit elvessze beleje s úgy látszik hogy nem is minden siker nélkül való volt az ő fardozása, amit ez irányban megkísérelt vele, mert az tény, hogy Tarkóv fohadnagy, daczára annak, hogy 27 évet is aligha élt végig, az

ezredes ur elnöklete alatt álló agglégény clubbnak már oszlopos tagja volt.

Ugy 11 óra tájt járhatott az idő, mikor Maus erkutz ezredes atillát kért legényétől és kocsiba ülve, elhajtatott Tarkóv fohadnagyhoz, hogy egy kedves, jó hírt közölhessen vele.

Alig ért véget az ezredes látogatása, újra kopogtak a Tarkóv lakásán s Berky hadnagy lépett be az ajtón. Tarkóv szokatlan jókedvűnek látszott, Berkyt háromszor is magához ölelte, azután meg amellet, hogy szóba kezdhett volna, a fohadnagy lenyomta egy székre s maga kezdett szóba.

— Képzeld barátom, az ezredes ép most volt itt nálam, alig pár perce méz, hogy távozott innen. Bámulatos ember ez az öreg, mondhatom Te neked, nem is gondold tan, mit kell megint érteni? No. Azt tudtam én is, hogy egy kissé rokonszenvez vélem, de hogy ilyenre is képes legyen értém, azt már valójában még sem hittem volna.

Képzeld, a nélkül, hogy sejtettem volna is, felbuvárolja genealogiam, aztán kisúti, hogy elegendő szamu nemessel rendelkezem mind apai, mind anyai ágon ahoz, hogy a Johanita rend lovag fekete keresztjét a mellemre varjak s mit tesz?

Sajátkezűleg folyamodik a renndhez az én nevemben s ma barátom csak azzal állít be, hogy személyesen elhozza a rendtől kapott választ, ami halld csak így szól:

— Tarkóv fohadnagy mihelyt betölti 28-ik életétét, fölvétetik a rend lovagjai közé.

Barátom, a Johanita rend lovagja leszek Igen, ami lehet már ennél nagyobb kitüntetés egy agglégény clubb hivatott tagjára s szavait hogy végze, magához ölelte a hadnagyot újra.

Berky — aki csak mosolygott némán, amíg Tarkóv oly örömtias lelkes hangon szólt — valami oly féle megjegyzést tett most a Tarkóv szavára:

Folyt. köv.

Debreczeni városi színház.

Folyószám 150. Bérlet sz. 118. Kedden, 1898. évi márczius hó 1-én

A vasgyáros

Színmű 5 felvonásban. Irta Ohnet György. fordította Fái Béla.

S Z E M É L Y E K :

Beaulien marquise	F. Csigaházy
Claire, leánya	Fái Flóra
Octave, fia	Vidor Dezső
Bligny herczeg	Tanay Frigyes
Préfont báró	Szentes János
Sophie, neje	Kiss Irén
Derblay Philippe	Komjáthy J.
Susanne, huga	Szabó Irma
Monlinet, gazdag gyáros	Fenyéri Mór
Athenais, leánya	Komjáthyné
Bachelin, jegyző	Bartha J.
Servan, orvos	Fáncsy T.
Gobert, munkás	Makray S.
Brigitta, cseléd	Csügényi V.

tetszés szerinti nagyságban privát-fogyasztóknak postabér, vámentesen ó: házhoz szállítva.

— Az utolsó ütemy maradék selymei: —

- mintegy 300 drb Dupia Foulard-selyem meterje 65 kr csak marine-kék- és fekete alappal
- 200 drb fekete damaszt selyem 1 frt 15 kr
- 200 fekete Armure Royale és Mervéilleux Duchesse 1 frt 25 kr
- 700 drb különböző maradék 1., 2., és 3 színben, selyem damaszt, bálí es tarsasestélyekre való selymekből stb.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó Zürich. Henneberg G. selyemgyáraí.

Selyem-végeladás

blousok és ruhákra — a gyárból!

1339/1898. v. k. sz.

Árverési hirdetés

A debreczeni kir. jbiróságnak 28236/1898 P. számú végzése folytán közhírré tételik, miszerint Krausz Vilmos részére Eisler Izidor debreczeni lakostól 127 frt 92 kr. tőke, ennek 1897 évi május hó 15 napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 43 frt 25 kr. perköltség erejéig 1897. évi december hó 20-án bíróság le- és felülfoglalt és 1161 frtra becsült bolti árukból álló ingóságok **1898. márcz. hó hó 8-án délután 3 órakor** kezdetét veendő és piac-utca 2142. sz. a. megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1898. évi febr. hó 12.

Sugár Gyula
bir. kiküldött.

Mária-zelli Gyomor-cseppek

Magyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nékülözhetetlen és állólanosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorégés, biztos lenyelés, felújtság, savanyú, felbőgös, hasmonós, gyomorfájdalom, felesleges, nyálkakiválasztás, sárgaság, andor és hányás, gyomorgörcs, széklet.

Hatásos gyógyszernek bizonyult fejlődésénél, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, glisták, májbajok és hámoroidoknál.

Emlétt bajoknál a **Mária-zelli Gyomor-cseppek** ezek óta kitűnően bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi forratt: **Tűzöl. Borsos** gyógyszerüzem **Budapest**, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly cseppekkel tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valóságát bizonyítom”.

A Mária-zelli gyomor-cseppek valódiak kaphatók.

Kapható Debreczenben: Göll Nándor, Tóth Béla, Mihalovits István, Dr. Rothschnek V. Emil, Tamassy és Balázs gyógyszerészeknél. **Dioszegy**: Vaday Ignác. **Ér-Mihályfalván**: Mátray István. **Hadházon**: Farkas Ödön. **Kabán**: Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palack az itt levő szalaggal (vörös és feketenyomás sárga papíron) van elzárva.

Eddig felülmulhatatlan!
Maager Vilmos-féle

DORSCH valódi, tisztított **májolaj**

törvényileg védett csomagolásban

MAAGER VILMOSTÓL
BÉCSBEN.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen mell- és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben III/3. ker., Heumarkt 3, valamint az osztr.-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárban.

DEBRECZENBEN: Tóth Béla, Mihalovits István, dr. Rothschnek V. Emil gyógyszerészek, Rickl József Zelmos, Csanak József kereskedő uraknál.

Főraktár és főelárusítás az osztrák-magyar monarchia részére

Maager Vilmos, Bécs,
III/3, Heumarkt 3.

Homoki szőlőtelepítőknél igen fontos.

A ezég 16 év óta áll fenn s most már az országon kívül is elterjedt a híre, amennyiben ma már sok nemes és vadoncz esetét számít Horvát-Szlavonország, Bosznia, Cseh, Morvaország, Galiczia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária, Románia és Németország részére. Nemesfa-állománya ezuttal 700,000 db; vadoncz-állománya 10 millió. A ezég évenként 4500—5000 rendelőnek küld szállítványokat. A gyümölcsfaiskola teljesen homoktalajon létesül s így a **homoki szőlőtelepítőknél kincses haza** mint tudva van a homoktalajból kikerült fa a homokföldben éppen úgy, mint az agyagon, kövecses talajban, nemkülönbén a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban ered meg és fejlődik, mint az, mely agyagos iszaplerakodású vagy fűsárgoson kövérített talajban állítatik elő. A gyümölcsfa-jok boldogult Bereczki Máté mezőkövesházi hírneves telepéről valók. Ugy magasdereku, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, őrszi barack, kajszin-barack, cseresznye, meggy, lasponya, birs, dió és eperből. Az 1—2—3—4 éves, gazdag gyökerű, fajhiteles, igen szép csemeték darabja, azok erőssége szerint 15 krtól 40 krig. A 4—5 éves igen erős koronás sorták darabja 45—50 kr. Nagyban vélelél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentit gyümölcsfajokból tábla-írtés folytán 1—2—3—4 éves selejtezett minőségű csemeték is kaphatók, erősség szerint 2—5—7—10—15 krtól, melyek gazdag gyökerzetükkel fogva főként nagyban telepítés ekhez olesőségük folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű csemeték vadonczai is bármily számban és erősségben. Megrendelhetők a fentit ezégnél. A gazdag gyökerzetű vadonczok 1000, azok erőssége szerint 5 frt 85 krtól 19 frtig terjed. Nagyobb vételnél 5—10—15% engedmény. — Levélczim:

Ungváry László gyümölcsfa-iskolája **Czegeleden.**

Tessék árjegyzéket kérni!!